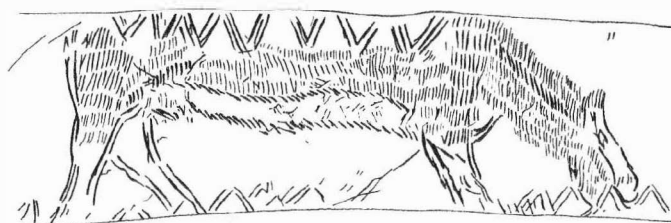

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1963

BRNO 1964

klady osídlení z 11. až 13. století. Ve dvou sondách pak byly zjištěny stopy opevnění, které bylo vybudováno na břehu dnes již zaniklého vodního toku.

Poznámky:

1. J. Nekvasil, Staroslovanské osídlení v Moravičanech, Bulletin Velká Morava, 4, 1963.
2. J. Nekvasil, Další doklady raně středověkého osídlení v Moravičanech - soutoku, Přehled výzkumů 1961, 98.

Feststellungsgrabung auf dem frühmittelalterlichen Burgwall in Moravičany.
Im Siedlungsraum "Soutok" in Moravičany setzten die Sondagearbeiten¹ fort und hier wurden Kulturschichten aus dem Zeitabschnitt der mährischen bemalten Keramik, der Lausitzer Kultur, germanische und altslawische Funde, festgestellt. Am intensivsten waren diese Stellen im 11. - 13. Jahrhundert besiedelt, als hier eine Befestigung war². Ihre Überreste erfassten wir in zwei Sonden am Ufer des ehemaligen Flussbettes.

Výzkum koster ze středověkého pohřebiště v Moravičanech.

Milan Stloukal

Výzkumem J. Nekvasila v Moravičanech byla odkryta část kostrového pohřebiště s celkem třiceti středověkými hroby. Při antropologickém průzkumu bylo rozlišeno 10 hrobů mužských, 8 koster ženských, dvě neurčitelné dospělé kostry a 9 hrobů nedospělých osob /kostra z hrobu č. 4 nebyla vyzvednuta/. Protože pohřebiště nebylo prozkoumáno celé, nemá cenu z těchto údajů vyvádět demografické závěry o struktuře populace, tím spíše, že přesné datování jednotlivých hrobů není možné. Přesto však základní antropologická charakteristika dobře zachovaných koster může přispět k poznání středověké populace.

Hrob č. 1 - žena, adultus /30 - 40 let/, typ alpský.

Spondylolysis 5. bederního obratle.

Hrob č. 2 - infans I /2 - 3 roky/.

Hrob č. 3 - muž, adultus /20 - 40 let/.

- Hrob č. 5 - infans II /7 - 8 let/.
- Hrob č. 6 - juvenis /14 - 15 let/.
- Hrob č. 7 - žena ?, adultus /30 - 40 let/.
- Hrob č. 8 - juvenis /16 - 17 let/.
- Hrob č. 9 - žena, matusus /40 - 50 let/, typ paleoevropský.
- Hrob č. 10 - muž, matusus ?
- Hrob č. 11 - infans I /2 - 3 roky/.
- Hrob č. 12 - muž, matusus /40 - 50 let/, nordik.
- Hrob č. 13 - muž, matusus /40 - 50 let/, typ paleoevropský.
- Hrob č. 14 - muž, adultus /30 - 40 let/, typ dinárský.
Metopismus.
- Hrob č. 15 - muž, adultus /30 - 40 let/, typ nordický. Na temeni lebky stopy ran ostrým předmětem. Kost je rozseknuta nejméně třemi ranami, z nichž žádná není delší 4 cm. Lumbalisace prvního křížového obratle.
- Hrob č. 16 - nedospělá kostra.
- Hrob č. 17 - ? - dospělý člověk
- Hrob č. 18 - žena, adultus /20 - 30 let/, typ alpský. Metopismus. Levý horní špičák nezaložen, druhý třenovec vypadl za života, první třenovec je uložen horizontálně v dásni.
- Hrob č. 19 - infans I ?
- Hrob č. 20 - muž, matusus /40 - 50 let/, typ dinárský.
- Hrob č. 21 - infans I /1 rok/.
- Hrob č. 22 - infans II /10 let/.
- Hrob č. 23 - žena ?, matusus /40 - 50 let/, typ nordický.
- Hrob č. 24 - žena, adultus /30 - 40 let/.
- Hrob č. 25 - infans I /4 roky/.
- Hrob č. 26 - muž, matusus /40 - 50 let/.
- U druhého hrudního obratle došlo ke zlomenině pravého příčného výběžku, úlomek přirostl ke krčku žebra a v místě lomu se vytvořil pakloub. V pravém radiokarpálním kloubu je kompletní synostosa, jednotlivé karpální kůstky jsou jen v některých úsecích diferencovatelné. Synostosa se udála prakticky ve volární luxaci, na jednotlivých metakarpech jsou patrné plošné periostální ossifikující reakce. Na jednom z nich /snad V.metakarpu/ je patrný náznak vrетенitého ztluštění, snad tvorbou svalku. Lze soudit na synostosu získanou, zřejmě zánětlivého původu, nejspíše tuberkulosního. Znamky zhojené fraktury na jednom metakarpu /posudek rentgenologa MUDr. L. Vyhnánka/.
- Hrob č. 27 - muž ?, dospělý.
- Hrob č. 28 - žena, adultus /30-40 let/, typ nordický.
Os Incae unilaterale dextera.
- Hrob č. 29 - muž, matusus /40 - 50 let/.
- Hrob č. 30 - žena, matusus ?

Metrické charakteristiky středověkých lebek z Moravičan.

	1	9	12	13	14	15	18	20	23	28
1 - největší délka lebky	166	172	185	184	167	180	164	181	177	178
5 - délka base lebky	90	104	101	102	86	94	94	96	97	102
8 - největší šířka lebky	144	143	137	139	140	144	135	159	134	136
9 - nejmenší šířka čela	94	104	104	101	98	98	95	104	96	93
12 - šířka týlu	110	110	107	112	104	114	105	122	101	100
17 - výška lebky	127	131	135	145	134	139	126	135	133	141
23 - obvod lebky	491	510	522	518	501	524	475	536	497	502
31 - týlní tětiva	99	101	97	97	83	96	90	110	93	99
38 - kapacita lebky	1303	1352	1416	1518	1338	1503	1174	1647	1294	1397
40 - délka obličeje	89	98	97	99	80	87	92	88	--	98
45 - bizygomatická šířka	130	134	137	134	131	131	127	143	124	124
47 - výška obličeje	105	108	117	114	118	115	100	119	--	112?
48 - výška horního obličeje	65	70	71	69	73	68?	58	72	66?	68
51 - šířka očníce	42	44	38	--	39	37	40	40	38	40 P
52 - výška očníce	32	34	33	--	35	32	28	33	32	31 P
54 - šířka nosu	25	28	27	--	23	22	25	26	23	27 ?
55 - výška nosu	46	51	50	--	54	49	43	51	50	47
62 - délka patra	46	--	47	--	47	--	45	49	40	46
63 - šířka patra	42	--	47	--	37	--	37	41	39	40
65 - vzdál. kondylů mandib.	119	122	125	129	117	127	120	129	--	--
66 - vzdál. úhlu mandibuly	98	105	111	107	96	104	92?	106	--	--
69 - výška brady	29	30	35	--	33	32	29	34	--	--
<hr/>										
I 1 délkošířkový i.	86,8	83,2	74,2	75,7	83,8	80,1	82,3	7,8	75,8	76,4
I 2 délkovýškový i.	76,6	76,2	73,0	79,8	80,3	77,3	76,8	74,7	75,2	79,2
I 3 šířkovýškový i.	88,3	91,7	98,6	104,3	95,8	96,6	93,3	84,9	99,3	103,8
I 13 transv. frontopariet. i.	65,3	72,8	75,9	72,8	70,0	68,2	70,4	65,4	71,7	68,4
I 29 týlní i.	90,0	91,8	90,7	86,7	79,8	84,3	85,8	90,2	92,2	99,0
I 38 obličejový i.	80,8	80,7	85,4	85,2	90,2	87,8	78,8	83,3	--	90,3
I 39 i. horního obličeje	50,0	52,2	51,8	51,4	55,7	51,9	45,7	50,3	53,2	54,8
I 42 i. očníce	76,3	77,3	86,8	--	89,8	86,6	70,1	82,6	84,3	77,6
I 48 i. nosní	54,3	54,8	54,1	--	42,7	44,9	58,2	51,0	46,1	57,4
I 58 i. patra	91,3	--	100,0	--	78,8	--	82,3	83,7	97,5	87,0
I 60 i. alveolární	88,9	94,3	96,1	97,2	93,0	92,6	97,8	91,7	--	96,1
Kočkův výškový index	81,9	83,3	83,8	89,8	87,3	85,8	81,7	84,2	85,6	89,8
Škerljův frontomandib. i.	104,2	100,9	106,7	105,9	97,9	106,2	96,8	101,9	--	--
<hr/>										
Výška postavy	153,2	162,0	167,8	158,9	161,4	165,3	155,8	--	156,4	161,2

Untersuchung der Skelette von dem mittelalterlichen Gräberfeld in Moravičan. Bei der Ausgrabung von J. Nekvasil wurde nur ein kleiner Teil des mittelalterlichen Gräberfeldes mit insgesamt 30 Gräbern abgedeckt. Angegeben sind die Bestimmungen einzelner Bestattungen und die metrischen Charakteristiken von 10 gut erhaltenen Schädeln.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1963.

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sady osvobození 19/23.
- Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.
- Redaktoři: PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.
- Překlady: B. Tichý, C. Sc. a E. Tichá.
- Kresby: J. Jaša.
- Na titulní stránce: Rytina koně na koňském žeburu z jeskyně
Pekárny v Mor. Krasu.
- Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.